

Ældre Sagens 13 råd til dig, som overvejer at flytte i bofællesskab

Udgivet af Ældre Sagen

Snorresgade17-19,
2300 København S.

Tlf. 33 96 86 86

aeldresagen@aeldresagen.dk
www.aeldresagen.dk

Redaktion: Samfundsanalyse
Oplag 500
Grafik/design: Ole Leif & Ida Magdalene
Tryk: Toptryk

Udgivet i december 2024

Indhold

5 Forord

6 Nutidens bofællesskaber

- 6 Hvad er et bofællesskab?
- 6 Hvem bor i bofællesskaberne?
- 7 Fordele og ulemper ved bofællesskaber

8 Hverdagsfællesskabet

- 8 Hvad laver man sammen?
- 10 Fællesspisning
- 11 Hvem bestemmer?
- 13 Balancen mellem fællesskab og privatliv
- 13 Beboernes egne meninger om balancen mellem fællesskab og privatliv

14 Overvejelser før man flytter

- 14 Hvilket slags fællesskab ønsker du?
- 15 Placering og økonomi

16 Spørgsmål til selvrefleksion

17 Sådan finder du det rette bofællesskab

- 17 Ansøgningsprocessen
- 17 Her kan du finde eksisterende bofællesskaber

18 Tjekliste ved besøg

19 13 gode råd til dig, der overvejer at flytte i bofællesskab

- 19 Overvejelser, før du flytter
- 19 Sådan finder du det rigtige bofællesskab
- 19 Gode råd om hverdagen i et bofællesskab

Forord

Fælles for vores boligdrømme er, at de er vidt forskellige. Det er nemlig individuelt, hvordan man har lyst til at bo. Nogen kan lide at være alene, mens andre hellere vil være sammen – og der skal være plads til det hele.

Men et fleksibelt boligmarked kræver, at vi tænker i flere formater. Og det leder mig over til en boligform, der vinder stor udbredelse over hele landet; bofællesskabet.

De senere år har bofællesskaber oplevet en markant vækst i popularitet både blandt børnefamilier, seniorer og ældre. På tværs af alder og baggrund søger beboerne et stærkere fællesskab og tættere kontakt til deres naboer.

Det er godt, at der nu findes bofællesskaber i mange egne af landet. Det gør det nemlig muligt for flere at vælge en boligform, hvor fællesskabet er i centrum.

I bofællesskaber er det sociale fællesskab mere fremtrædende end i traditionelle boligformer. Som beboer deltager man aktivt i fælles aktiviteter og deler flere aspekter af hverdagen med sine naboer. Det skaber en tættere og mere engageret relation til de mennesker, man bor sammen med. En sådan relation kan både være berigende og anderledes sammenlignet med, hvad man ellers er vant til. Undersøgelser peger desuden på, at livskvaliteten stiger, når man flytter i bofællesskab. Samtidig kan bofællesskabet for mange også være en måde at forebygge ensomhed på - en udfordring, der desværre er stigende i dagens samfund.

Det er selvfølgelig ikke udelukkende en dans på roser at bo i et bofællesskab. Der er både gode ting og mere krævende opgaver, når man bor tæt sammen. Derfor har Ældre Sagen udarbejdet denne folder, som giver indsigt i, hvordan du kan forberede dig på at flytte ind i et eksisterende bofællesskab.

Folderen er baseret på interviews med beboere fra både private og almene bofællesskaber, herunder seniorbofællesskaber og generationsfællesskaber, samt samtaler med fællesskabsværter, developere og beboergrupper. Der skal lyde en stor tak til alle, der har delt erfaringer og oplevelser, så andre kan få glæde af jeres viden.

Hvis du overvejer at flytte i bofællesskab, kan det være en god idé at komme i gang med planlægningen, da mange bofællesskaber har lange ventelister. Folderen indeholder derfor også en række forslag til spørgsmål, du kan stille de bofællesskaber, du besøger, så dine forventninger kan afstemmes på forhånd.

Jeg håber, at du vil finde både svar og inspiration.

Rigtig god læselyst.

Bjarne Hastrup
Adm. direktør
Ældre Sagen

Nutidens bofællesskaber

I dette hæfte ser vi nærmere på, hvad det indebærer at flytte ind i et allerede etableret bofællesskab – hvordan du kan forberede dig, og hvilke overvejelser der kan hjælpe dig til en god start.

Hvad er et bofællesskab?

Et bofællesskab er en boligform, hvor beboerne har egne selvstændige boliger med køkken og badeværelse, men samtidig deler udvalgte fælles faciliteter. Fællesområderne danner rammerne for et aktivt naboskab og et tættere fællesskab. Størrelsen og antallet af fællesarealer varierer, men kan typisk omfatte spisestue, fælleskøkken, værksteder og haver.

Livet i et bofællesskab har ofte en anden balance mellem privatliv og fællesskab, hvor beboerne både hjælper hinanden og bidrager til fælles aktiviteter – men altid i eget tempo og ud fra egne behov. Mange bofællesskaber har fælles spisning og en lang række forskellige aktiviteter og sammenkomster, hvilket skaber grobund for stærke relationer og øger sammenholdet.

I de seneste år er der blevet opført mange nye bofællesskaber i alle dele af landet. Ifølge en opgørelse fra Realdania er der nu mere end 12.000 bofællesskabsboliger. Det er både ejerboliger, andelsboliger og lejeboliger. Også arkitektonisk er der stor spredning - nogle er etagebyggeri, andre er rækkehuse med et fælleshus. Størrelsesmæssigt er boligerne dog ofte mindre end en gennemsnitlig enfamiliebolig, da en del af kvadratmeterne og funktionerne er lagt over i fællesfaciliteterne. En typisk bolig i et bofællesskab er mellem 65 og 100 m².

Mange bofællesskaber har defineret et fælles værdigrundlag, der sætter retningen for fællesskabet og forventningerne til, hvordan dagligdagen skal fungere. Nogle bofællesskaber fokuserer særligt på at leve klimavenligt eller økologisk. I andre er det hobbyer og praktiske fællesskabsaktiviteter, der er i centrum. I de fleste seniorbofællesskaber skal man typisk være ældre end 55 år og ikke have hjemmeboende børn, hvilket ofte er angivet i deres værdigrundlag. Det er desuden en forventning, at (nye) beboere kan bidrage til fællesskabet og ikke er plejekrævende.

Hvem bor i bofællesskaberne?

Bofællesskaber tiltrækker mennesker, der søger tættere naboskab, fællesskab og tryghed i hverdagen. Når man bor i et bofællesskab, bor man fysisk tættere på sine naboer, og det er en naturlig del af hverdagen, at man møder dem. Det kan give en større fællesskabsfølelse og tryghed end det traditionelle parcelhusområde eller lejlighedsbyggeri. Beboerne er generelt åbne for at dele deres hobbyer og interesser. Nogle beboere har et højt aktivitetsniveau, og andre deltager i mere begrænset omfang i fælles aktiviteter.

» Bofællesskaber og rammerne omkring dem er lige så forskellige som andre boformer. Hos os er vi meget forskellige, og det kan også være sundt. Man får udfordret sit syn på verden og lærer, at man kan lave mange ting sammen med folk, der ikke er lige som en selv «

PIA, BEBOER I PRIVATLEJE SENIOR-BOFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

Både singler og par søger bofællesskabet. Fælles for dem er, at de ønsker en anden balance mellem privatliv og sociale relationer, hvor man kender og støtter hinanden og deler livets glæder. Det kan altså være en mulighed for at skabe et nyt socialt netværk gennem fælles interesser, og for nogle kan det også forebygge og afhjælpe ensomhed.

» Jeg bor alene her og har også boet alene før. Men der er stor forskel. Det er dejligt at bo et sted, hvor man ved, hvem der bor inde bag alle dørene «

PIA, BEBOER I PRIVATLEJE SENIOR-BOFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

Fordele og ulemper ved bofællesskaber

Der er mange fordele for ældre ved at bo i et bofællesskab. At leve tæt på andre skaber mulighed for at danne sociale relationer, som kan mindske følelsen af ensomhed, og det kan være med til at forbedre livskvalitet og mental sundhed. I mange bofællesskaber støtter beboerne hinanden med små praktiske gøremål og tilbyder en hjælpende hånd, når nogen har særlige behov. Det kan alt sammen give en større trykthed i hverdagen. Fælles for det hele er, at det sker på frivillig basis.

Det kræver overskud og rummelighed at bo i et bofællesskab, og man skal kunne leve med de fælles beslutninger, der bliver truffet – også selv om man ikke er helt enig. For nogle kan det være særligt krævende, lige når man er flyttet ind, og man skal lære alles navne og skabe relationer, som beboeren Kirsten forklarer.

» Det er ikke altid en nem boform, især i starten kræver det meget af dig «

KIRSTEN, BEBOER I ALMENT SENIORBOFÆLLESSKAB, JYLLAND

Livet i et bofællesskab er derfor ikke for alle, og det er heller ikke en god boligform for dem, som er meget plejekrævende. For i et bofællesskab drager man omsorg for hinanden, men man plejer ikke hinanden.

Hverdagsfællesskabet

Dagligdagen i et bofællesskab afhænger af, hvem der bor der. Dagene kan være utroligt varierede og og er prægede af, hvad beboerne ønsker, der skal ske, og hvad de sætter i gang. Langt fra alle mennesker har samme behov for sociale interaktioner.

Hvad laver man sammen?

Det, som skaber og styrker sammenholdet i bofællesskabet, er samværet om fælles aktiviteter. Det kan være fællesspisning, fælles projekter eller hyggeaftener. I nogle bofællesskaber har man faste tidspunkter til praktiske ting som rengøring og fælles madlavning. I andre bofællesskaber er der nedsat arbejdsgrupper.

De fleste bofællesskaber har nemlig fællesrum- og arealer, der gør det muligt at mødes med sine naboer om fælles interesser. Det kan fx være træværksted, nyttehaver og styrketræningsrum. Den fællesaktivitet, der er omdrejningspunktet de fleste steder, er dog fællesspisning.

» Vi har lavet en lille pedelgruppe. Nogle af os har skruet hænderne godt på og vil gerne hjælpe med småopgaver. Så hvis nogen gerne vil have hængt et billede op, så kommer vi og hjælper dem «

JØRGEN, BEBOER I ALMENT BOFÆLLESSKAB, JYLLAND

» Har man en god ide, kan man altid høre de andre, om de vil være med. Det sker tit. Det er fx nogle af de nye, der har startet brætspilsdagene. Det synes de selv var sjovt, og det viste sig så, at det var der mange andre, der også gjorde «

THOMAS, BEBOER I GENERATIONSFÆLLESKAB, SJÆLLAND

» Man kan jo bidrage med det, man selv i udgangspunktet gerne vil have. Man kan ikke forvente at de andre laver det hele «

LENE, BEBOER I ALMENT SENIORBOFÆLLESSKAB, JYLLAND

Fællesspisning

Fællesspisning er ofte omdrejningspunktet i bofællesskaber. Det handler ikke kun om at dele måltider, men også om at styrke fællesskabet og skabe samvær, som en beboer også fremhæver i citatet forneden. Det kan være faste dage, hvor beboerne skiftes til at lave mad, eller hvor alle bidrager med ingredienser og hjælper til. Fællesspisningen giver en god rytme og anledning til at samles på tværs af daglige rutiner og travlhed.

» Fællesspisning er en af de gode måder, hvor vi lærer hinanden bedre at kende. Det at lave maden sammen og spise den sammen skaber altid en god ramme «

DORTE, BEBOER I ALMENT SENIORBOFÆLLESSKAB, FYN

Som beboerne Pia og Thomas forklarer, spænder omfanget af fællesspisning vidt fra sted til sted – lige fra obligatorisk fællesspisning alle fem hverdage om ugen til, at man tager sin egen mad med over i fælleslokalet eller laver mad sammen i mindre grupper én gang om ugen. I nogle bofællesskaber er måltiderne desuden tilrettelagt ud fra særlige behov og madpræferencer – fx vegetarisk, økologisk eller til en fast lav pris.

» Fællesspisningen er den vigtigste del af fællesskabet. I vores bofællesskab har vi lavet madlavningsgrupper med 5-6 beboere i hver. Det er frivilligt at deltage i en madlavningsgruppe, men maden er for alle i bofællesskabet, der har lyst til at spise med. I øjeblikket er der mulighed for at deltage i spisning 2-3 gange om ugen. Jeg laver mad nogle mandage i sæsonen «

PIA, BEBOER I PRIVATLEJE SENIORBOFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

» Fællesspisning er nogle steder obligatorisk. Andre steder er det helt op til den enkelte at få organiseret. Vi har lagt os et sted midt imellem. Det er kokkeholdet, der lægger menuen. Så kan alle melde ind, hvornår de vil spise med. Og så skal man være med som medhjælper i køkkenet afhængigt af, hvor meget man har meldt sig til «

THOMAS, BEBOER I SELVEJET GENERATIONSFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

Derudover fremhæver flere beboere også, at der er forskellige opgaver relateret til fællesspisningen. Selv når man er blevet gammel og måske ikke kan udføre de samme opgaver som før, kan man få en ny rolle, som Heidi beskriver forneden.

» Inger er blevet mere usikker på hænderne, så nu har vi aftalt, at hun ikke skal snitte længere, men så hjælper hun med dække bord og holde os andre med selskab «

HEIDI, BEBOER I PRIVATLEJE GENERATIONSFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

Hvem bestemmer?

De fleste bofællesskaber afholder regelmæssige fællesmøder, hvor man enes om rammerne for det fælles liv. Det er på fællesmøderne, man laver fælles aftaler og deler information om aktuelle begivenheder og forhold. Som beboeren Annie forklarer i citatet nedenfor, indebærer det at bo i et bofællesskab også, at man må være villig til at acceptere andres valg og finde løsninger på situationer, selvom man ikke er enig.

» Hvis man flytter ind i et bofællesskab, er man nødt til at have en pyt-knap, og den skal være af en vis størrelse. Der vil være en hel masse beslutninger, som andre har truffet på ens vegne, og der vil være ting, man ikke selv kan bestemme, og som man vil være uenig i «

ANNIE, BEBOER I PRIVATLEJE SENIORBOFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

Ofte vælges en bestyrelse til at tage sig af de større driftsmæssige beslutninger. Det forventes generelt, at alle beboere deltager i fællesmøderne, og at man selv byder ind, hvis der er en aktivitet eller opgave, man godt kunne tænke sig at lave sammen med andre.

Mange bofællesskaber nedsætter desuden mindre aktivitetsgrupper. Det kan være alt fra pasning af fælleshaven eller drivhuset, højtidsudsmykning af fællesområderne eller arrangement af loppemarked. Det er også essentielt at kunne håndtere konflikter. Det betyder ikke, at man skal undgå dem – tværtimod. Uanset hvor meget man forsøger at afstemme i bofællesskabet, vil konflikter opstå, og det er derfor vigtigt at tage dem op og tale om dem. Dette forklarer beboerne Thomas og Bodil i de følgende citater.

» Vores fællesskab er meget rummeligt. Vi kan diskutere og være meget uenige på et møde, men dagen efter er vi alle lige gode venner. Det er så vigtigt, at man kan acceptere, at vi er forskellige, og der skal være plads til os alle. Så må møderne tage lidt længere tid «

THOMAS, BEBOER I SELVEJET GENERATIONSFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

» Selvom vi bor sammen i et fællesskab, er vi meget forskellige. Derfor er det også vigtigt, at vi taler sammen og får afstemt vores forventninger til hinanden. Der er jo ofte flere sider og forståelser af, hvad et fællesskab er «

BODIL, BEBOER I PRIVATLEJE SENIORBOFÆLLESSKAB, JYLLAND

Balancen mellem fællesskab og privatliv

Når man bor i et fællesskab, er det vigtigt at finde en balance mellem privatliv og fællesskabets dynamik. En god dagligdag i et fællesskab kræver klare kommunikationsveje, så alle føler sig hørt og respekteret.

Man deler typisk mere af sin hverdag med naboerne i et bofællesskab, og for nogle er det de fælles interesser, der er vigtigst, mens andre blot nyder det sociale i det nære naboskab uden nødvendigvis at deltage i alt. At respektere hinandens grænser og behov for ro er vigtigt, så fællesskabet bliver et trygt og behageligt sted for alle.

Beboernes egne meninger om balancen mellem fællesskab og privatliv

»Vi hjælper hinanden i hverdagen og hygger os. Jeg plejer at sige, vi drager omsorg for hinanden, men vi plejer ikke. Man skal kunne klare sig selv«

BENT, BEBOER I ALMENT SENIORBOFÆLLESSKAB, JYLLAND

»Da min mand gik bort, greb fællesskabet mig. De var der bare på en måde, som jeg slet ikke kunne forestille mig ville være sket på vores gamle vej. De hjælper mig stadig«

RUTH, BEBOER I PRIVATLEJE SENIORBOFÆLLESSKAB, JYLLAND

»Vi har fået en helt ny omgangskreds, og vores gamle venner driller os med, at hvis vi skal ses, er de også nødt til at flytte ind hos os«

MERETE, BEBOER I PRIVATLEJE SENIORBOFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

»Det tager jo 20 minutter at gå ned med skraldet, for man møder jo hele tiden én, man lige skal snakke med«

POUL, BEBOER I ALMENT SENIORBOFÆLLESSKAB, JYLLAND

» Hos os respekterer vi både en lukket dør og privatlivets fred. Der er plads til både at være en del af fællesskabet og holde sig for sig selv, men vi foretrækker selvfølgelig beboere, der vil fællesskabet i et eller andet omfang«

PIA, BEBOER I PRIVATLEJE SENIORBOFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

»Vi har jo lyst til at være sammen. I stedet for at vi sidder alene og spiser aftensmad foran tv'et, så spiser jeg tit sammen med de andre på kryds og tværs«

LISE, BEBOER I PRIVATLEJE SENIORBOFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

»Det gode fællesskab kommer ikke af sig selv. Vi skal passe på det og hjælpe hinanden med at holde det ved lige. Der er perioder, hvor jeg er meget på, og andre, hvor jeg har brug for at trække mig og lave noget andet«

LENE, BEBOER I PRIVATLEJE SENIORBOFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

Overvejelser før man flytter

Beslutningen om at flytte i bofællesskab er for de fleste en beslutning, som både skal modnes, og som kan være længe undervejs. For at lette beslutningen og sikre, at du træffer det rigtige valg, er der flere ting, der kan være gode at drøfte med dine nærmeste.

Hvilket slags fællesskab ønsker du?

Overvej, hvad fællesskab og naboskab betyder for dig, og tænk over, hvor meget social interaktion du ønsker. Bofællesskaber tilbyder typisk et aktivt fællesskab, så hvis du værdsætter at være en del af sociale aktiviteter og trives med, at beslutninger træffes sammen med andre, kan et bofællesskab være et godt valg for dig.

Overvej samtidig, hvordan det nye fællesskab passer ind i din eksisterende hverdag. Er der tid og overskud til at engagere sig i nye relationer, og hvis ja, hvornår på dagen vil du gerne lave noget sammen med dine naboer? Det kan have betydning for, om det vil være mest relevant at søge efter et seniorbofællesskab (hvor folk ofte er hjemme om dagen) eller et mere aldersblandet bofællesskab, hvor fælles aktiviteter typisk foregår om aftenen eller i weekenden.

»Man skal være indstillet på at deltage aktivt i fællesskabets aktiviteter og være åben for at skabe nye relationer. Samtidig skal du være realistisk omkring din egen plads i fællesskabet og kunne kommunikere dine ønsker og behov. Du skal bidrage til fællesskabet og støtte op om det«

HENNING, BEBOER I PRIVATLEJE SENIORBOFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

Det er også værd at huske på, at man sagtens kan få et godt nabofællesskab ved andre boformer, og at man ikke nødvendigvis kan forvente, at naboerne i et bofællesskab bliver nære venner.

»Man får ikke nødvendigvis nye venner af at flytte ind i et bofællesskab. Det er en anden relation. Jeg har ikke fået nye venner i huset, men nogle gode naboskaber. Venskaber kommer af en fælles historie. Det kommer ikke fra dag et«

GRETHE, BEBOER I PRIVATLEJE SENIORBOFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

Start i god tid

Vær opmærksom på, at de fleste bofællesskaber har ventelister, hvilket betyder, at du kan ende med at vente længe, før du får tilbudt en bolig. Derfor er det en god idé at overveje i god tid, om det er noget, du godt kunne tænke dig i fremtiden og tage snakken med dine nærmeste, helst allerede når I er 50-55 år.

Flytteprocessen kan desuden være både fysisk og mentalt krævende, ikke mindst når det gælder boligen til den tredje alder. Her vil de fleste opleve at skulle flytte i en mindre bolig, og det er nødvendigt at pakke og sortere ejendele, arvestykker og personlige papirer. Det tager ofte længere tid, end man forventer, at beslutte, hvad der skal gemmes eller måske doneres, sælges eller smides ud. Det kan vække mange følelser og minder.

»Jeg havde egentlig ikke lyst til at flytte, men så sagde min mand: En af os bliver jo alene på et tidspunkt, så lad os hellere rydde op sammen inden«

GITTE, BEBOER I PRIVATLEJE SENIORBOFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

Placering og økonomi

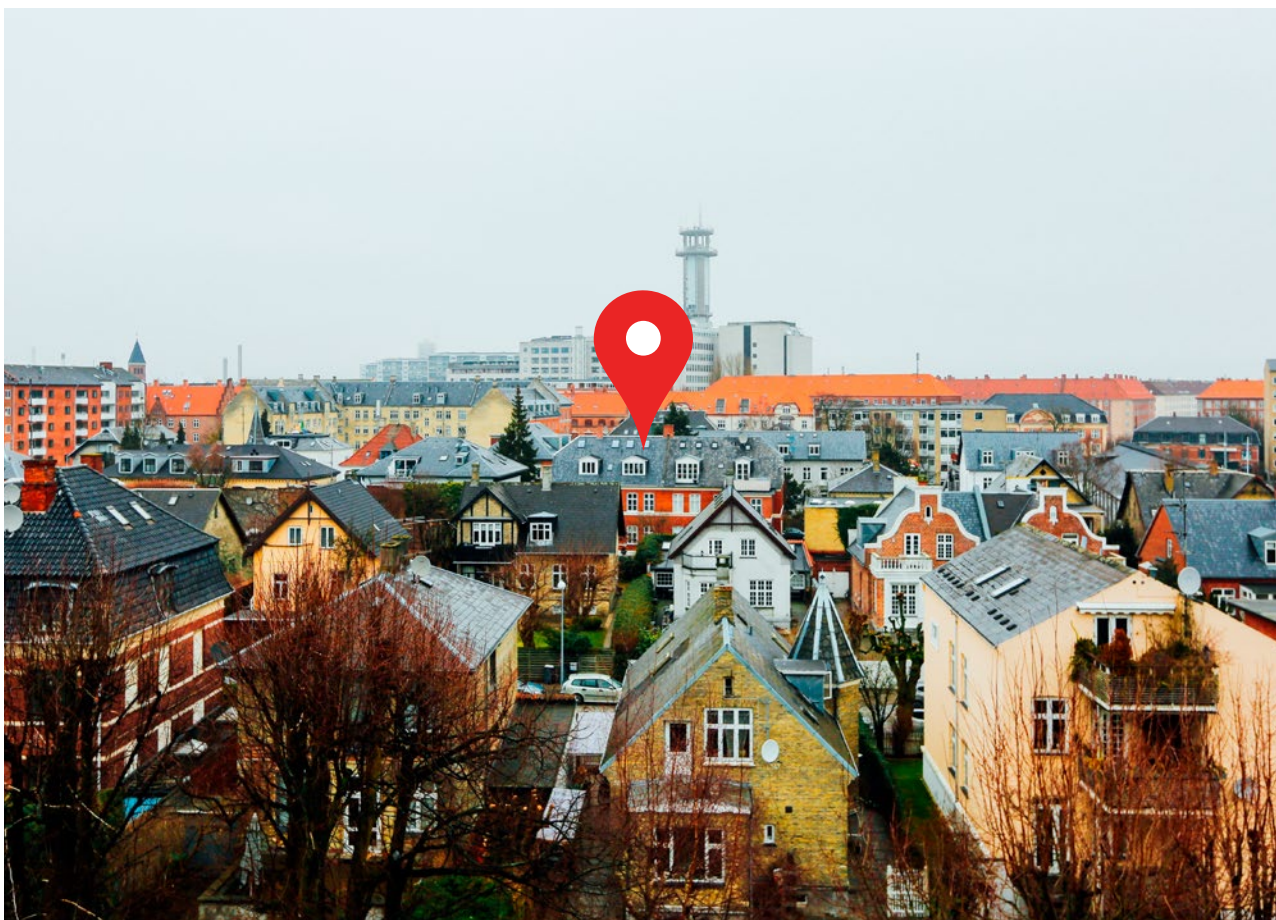
Hvis du overvejer at flytte til en ny by eller et nyt område, er placeringen af bofællesskabet også vigtig. Undersøg, hvordan forskellige bofællesskabers placering vil komme til at hænge sammen med din dagligdag og dit behov for at besøge familie og venner. Hvordan er lokalområdet, hvor er der adgang til offentlig transport, og hvilke indkøbsmuligheder er der? Hvordan kommer man hen til fx natur, venner, familie, hobbyer, træning og (frivilligt) arbejde? Det er vigtige overvejelser, man bør gøre sig, når man besøger konkrete bofællesskaber.

Økonomi spiller også en vigtig rolle, da de fleste går ned i indkomst, når de går på pension. Nogle tror, et bofællesskab er en billigere boform, men

prisen på din kommende bolig afhænger af ejerform, placering, størrelse og stand - det gælder også bofællesskaber. Som beboeren Gitte forklarer i følgende citat, så kan det være, at ens husleje bliver dyrere, men til gengæld forsvinder nogle af ens andre udgifter.

»Jeg bruger lidt mere på min husleje i dag, når jeg sammenligner med, hvad jeg sad for i huset. Men nu skal jeg jo heller ikke betale en mand, der klipper min hæk, eller frygte for, hvad det koster mig at få repareret vandhanen eller hullet i taget«

GITTE, BEBOER I PRIVATLEJE SENIORBOFÆLLESSKAB, SJÆLLAND

Spørgsmål til selvrefleksion

Her er en række spørgsmål, som kan hjælpe dig med at reflektere over, om du er klar til at bo i et bofællesskab.

Spørgsmålene kan hjælpe dig med at afklare dine forventninger og eventuelle bekymringer, så du kan vurdere, om bofællesskabslivet passer til dig.

- **Hvad motiverer mig til at bo i et fællesskab?**
- **Hvad håber jeg at få ud af at bo i et fællesskab?**
- **Hvilke færdigheder eller interesser vil jeg gerne dele med mine naboer?**
- **Er jeg villig til at tage ansvar for fælles opgaver, såsom rengøring og madlavning?**
- **Hvordan har jeg det med at tilpasse mig fælles beslutninger, selv hvis jeg er uenig?**
- **Hvordan værdsætter jeg fællesskabets sociale aspekter, fx fællesspisning eller sociale arrangementer?**
- **Er jeg indstillet på, at de nuværende beboere allerede har opstillet et sæt leveregler?**
- **Har jeg tid og energi til at engagere mig i nye naboer og fællesskabet?**
- **Hvor rummelig er jeg i forhold til andres rod i fællesområderne?**
- **Hvor nemt har jeg ved at sige pyt?**

Sådan finder du det rette bofællesskab

Hvis du beslutter dig for at flytte ind i et allerede etableret bofællesskab, er der flere overvejelser, du bør gøre dig.

Først skal du tage stilling til, om du foretrækker at bo i et seniorbofællesskab eller et generationsfællesskab med en blandet aldersgruppe, hvor også børnefamilier kan indgå.

Dernæst er det vigtigt at vælge den ejerform, der passer bedst til din økonomiske situation. Bofællesskaber kan findes som ejer-, andels- eller lejeboliger. Du skal også have en idé om, hvornår du ønsker at flytte ind, og sætte dig ind i ansøgningsprocessen for at sikre dig en bolig.

Ansøgningsprocessen

Vær desuden forberedt på, at de enkelte bofællesskaber har forskellige kriterier for, hvem der kan skrive sig op på en venteliste eller kan tilbydes en bolig. Det handler typisk om kriterier for køn og alder for at opnå en mere balanceret kønsfordeling og undgå, at mange beboere bliver gamle samtidig. Nogle steder vil du også skulle skrive en motiveret ansøgning og måske deltage i et hilse-på-møde alene eller sammen med andre fra ventelisten.

Her er det en god idé at være afklaret omkring, hvilke forventninger du selv har til din kommende bolig og til fællesskabet, samt hvad du selv ønsker at bidrage med. Derudover er det en rigtig god idé at have set et par forskellige bofællesskaber, inden du beslutter dig for, hvor du gerne vil skrives op. Er der god kemi og passer deres forventninger til deltagelse i fællesskabet med det, du ønsker?

Her kan du finde eksisterende bofællesskaber

Der findes ikke et samlet centralt register over (senior)bofællesskaber i Danmark, men flere organisationer arbejder på at lave oversigter, hvor du kan søge efter ledige boliger. Indtil disse oversigter er på plads, kan det være en god idé at kontakte dit lokale boligselskab, da flere boligselskaber tilbyder bofællesskaber som en del af deres udbud. Desuden har nogle ejendomsmæglere bofællesskaber i deres portefølje. De kan både være til salg som ejer- eller andelsbolig eller til udlejning som lejeboliger. Derudover har flere pensionskasser opført en række seniorbofællesskaber, hvor deres egne medlemmer har fortrinsret.

Du kan få yderligere inspiration på hjemmesiderne:

- **Bofællesskab.dk**
Siden indeholder oplysninger om bofællesskaber i hele landet både ejerboliger, lejeboliger og andelsboliger.
- **Bolius.dk**
har lavet et kort over seniorbofællesskaber i Danmark. Se mere på hjemmesiden: <https://www.bolius.dk/hvilke-seniorbofaellesskaber-der-i-danmark-93529>

Hvis du i stedet er interesseret i at starte dit eget bofællesskab, kan du bl.a. hente råd og vejledning i "Ældre Sagens Guide til Seniorbofællesskaber" på www.aeldresagen.dk

Tjekliste ved besøg

Når du er ude og besøge mulige bofællesskaber, er det en god ide at spørge ind til en række forhold i fællesskabet, så du bedre kan vælge det sted, som passer til dine forventning og ønsker. Du kan tage udgangspunkt i disse spørgsmål:

Boliger og lokalområde

- Er boligerne og fællesrummene seniorvenlige? Er fællesskabet indrettet til beboere med funktionsnedsættelser? Rollator, kørestol m.v. (mest relevant i generationsfællesskaber)
- Hvilke ting er der i lokalområdet? Nærhed til fx indkøb, læge, kultur og kollektiv transport

Regler, husorden og værdigrundlag

- Må man holde husdyr? (hvis relevant)
- Må man ryge på fællesarealerne? (hvis relevant)
- Er der regler for børn og børnebørns ophold i fællesarealerne?
- Må man have gæster med til fællesspisning?
- Stilles der særlige krav til beboerne om deltagelse i fællesspisning, rengøring eller andet?

Beboersammensætning

- Hvordan er kønsfordelingen hos jer?
- Hvordan er aldersfordelingen hos jer?
- Hvor mange par er der, og hvor mange bor alene?

Hverdagen

- Hvad er inkluderet i huslejen, og er der faste ekstraudgifter til fællesaktiviteter?
- Hvilke fællesaktiviteter har fællesskabet, og hvad koster de?
- Hvor ofte forventes man at deltage i fællesaktiviteter?
- Er der nogle drifts- og vedligeholdelsesopgaver? (snerydning, havedage mm)
- Hvordan foregår fællesspisning? Og hvad er forventningerne til mig som beboer (hvor tit skal man lave mad og til hvor mange)? Evt. kosthensyn (klima, kød, vegetar, allergier)?

Venteliste

- Hvordan foregår opskrivning på venteliste?
- Skal man godkendes af bestyrelsen eller beboergruppen?
- Hvordan foregår processen omkring tildeling af bolig?
- Er der en intern venteliste? Så man fx har mulighed for at blive boende, men i en mindre eller større bolig, hvis ens livsvilkår ændrer sig (fx stopper med at arbejde, bliver alene eller får ny partner)

13 gode råd til dig, der overvejer at flytte i bofællesskab

I det følgende gives en opsummering af nogle de gode råd, der er blevet beskrevet i folderen.

Overvejelser, før du flytter

- 1.** Start i god tid. Mange bofællesskaber har (lange) ventelister, så skriv dig op lang tid før, du tror, du skal flytte.
- 2.** Tænk over, hvilke møbler og ting du vil have med. Du får måske ikke plads til det hele, og det tager lang tid og mange kræfter at rydde op og pakke ned.
- 3.** Overvej, om du har overskuddet. Det er krævende at flytte, og det kræver overskud at falde til et nyt sted.
- 4.** Undersøg, om du er berettiget til at modtage boligstøtte til din kommende bolig (hvis det er en lejebolig).

Sådan finder du det rigtige bofællesskab

- 5.** Afklar, om du ønsker at bo i et generationsfællesskab med en blandet aldersgruppe eller et seniorbofællesskab med jævnaldrende.
- 6.** Vælg den ejerform, der passer bedst til din økonomiske situation. De forskellige ejerformer har stor betydning for både dine faste omkostninger og dine langsigtede økonomiske forpligtelser.
- 7.** Find ud af, hvor du vil bo henne. Er det vigtigt at bo tæt på familien og/eller gode venner? Er det vigtigt for dig at bo tæt på indkøbsmuligheder eller ved en togstation eller motorvej, så du let kan komme omkring?
- 8.** Besøg flere bofællesskaber og bliv afklaret med, hvad du forventer af fællesskabet, og hvad de forventer af dig. Mange bofællesskaber har nedskrevne og uskrevne regler for, hvordan fællesskabet fungerer.

Gode råd om hverdagen i et bofællesskab

- 9.** Du skal tage det bogstaveligt, at det kaldes et bofællesskab. Det betyder fællesskab og en tættere hverdag med andre mennesker. Hvis det ikke er noget for dig, skal du ikke bo i bofællesskab.
- 10.** Man behøver ikke deltage i alt, hvad fællesskabet byder på, men man skal være villig til at tilpasse sig og bidrage i et vist omfang.
- 11.** Du skal rumme beslutninger og mennesker, der måske ser verden anderledes, end du gør.
- 12.** Støt op om fællesmøderne og husk at være respektfuld og være åben for andres ideer og tanker.
- 13.** Din pyt-knap skal være stor, og du skal have lyst til at bruge den.

Flere drømmer om at bo tættere sammen, og for nogle er drømmen et bofællesskab.

Men at flytte ind i et bofællesskab er en betydningsfuld beslutning, der kræver nøje overvejelse. Ældre Sagen har samlet en række nyttige råd, der kan hjælpe dig med at afklare, om bofællesskaber er noget for dig, og om det passer til dine behov og ønsker.